

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus III. vtrum in Christo fuerit ignorantia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

Responsio.

bant antea habitus vitiorum, non propterea per baptismum auferuntur. Quidam non putant inconueniens, totum hoc concedere, & reuera in hoc non apparet tam aperta implicatio contradictionis. Nihilominus tamen mihi non placet, non enim videtur diuinæ bonitati consentaneum, ut vitiosam naturam suam faciat, & nihilominus eam vitiosam relinquat. Item, quia hæc vitia magis detestanda sunt, & fugienda, quam omnis error, vel falsitas: ostendimus autem supra, non posse Deum assumere errorē, vel falsitatem: multo ergo minus hæc vitia. Præterea, quia quilibet prudens debet vitare hæc vitia in sua natura, quantum potest, quia nec per se amabilia sunt, neque ad honestum finem possunt per se conferre. Denique indigna sunt, quæ per unionem hypostaticam deficiunt, sicut supra de culpa ipsa dicebamus. Negatur ergo sequela, non est enim eadem ratio de his, & reatu poenæ, quia reatus poenæ, quāuis in sua causa supponat deordinationem, tamen in se, postquam contractus est, nullam dicit deordinationem, nec prauam inclinationem, sed solam obligationem ad id, quod bonum est, scilicet, ad satisfaciendum Deo pro culpa: at vero hæc vitia, quāuis culpæ non sint, tamen in se retinent inordinationē quandam, quatenus rectæ rationi repugnant, & inclinant ad ipsam culpam, & ideo magis huic assumptioni repugnant.

Aliud dubium, quod hic tractandum supra proposui, scilicet, de somite peccati, quod cum præcedentibus videtur conexum, quia ad appetitum sensitiuum propriè pertinet, in sequenti disputatione commodius tractabitur.

ARTICVLVS III.

Vtrum in Christo fuerit ignorantia.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod in Christo fuerit ignorantia. Illud enim verè fuit in Christo, quod sibi competit secundum humanam naturam, licet ei non competat secundum diuinam, sicut passio & mors. Sed ignorantia conuenit Christo secundum humanam naturam: dicit enim Damascenus in 3. lib. quod ignorantem & seruilem assumpsit naturam: ergo ignorantia verè fuit in Christo.

2. Præterea, aliquis dicitur ignorans per notitiæ defectum. Sed aliqua notitia defuit Christo: dicit enim Apostolus 2. ad Corinthios 5. Eum, qui non nouit peccatum, pro nobis peccatum fecit: ergo in Christo fuit ignorantia.

3. Præterea, Isaia 8. dicitur: Antequam sciat puer vocare patrem suum, & matrem suam, auferetur fortitudo Damasceni. Puer autem ille est Christus: ergo in Christo fuit aliquod verum ignorantia.

Sed contra. Ignorantia per ignorantiam non tollitur. Christus autem ad hoc venit, ut ignorantias nostras auferret: venit enim, ut illuminaret hos, qui in tenebris & in umbra mortis sedent: ergo in Christo ignorantia non fuit.

Respondetur dicendum, quod, sicut in Christo fuit plenitudo gratiæ & virtutis, ita in ipso fuit plenitudo omnis scientiæ, ut ex præmissis patet. Sicut autem in Christo plenitudo gratiæ & virtutis excludit fomitem peccati, ita plenitudo scientiæ excludit ignorantiam, quæ scientiæ opponitur. Vnde sicut in Christo non fuit somes peccati, ita non fuit in eo ignorantia.

Ad primum ergo dicendum, quod natura à Christo assumpta potest dupliciter considerari. Vno modo, secundum rationem sui speciei, & secundum hoc dicit Damascenus eam esse ignorantem & seruilem. Vnde subdit: Nam serua quidem est hominis natura eius, qui fecit ipsam, Dei, scilicet, & non habet futurorum cognitionem. Alio modo potest considerari secundum id, quod habet ex unionem ad hypostasim diuinam, ex qua habet plenitudinem scientiæ & gratiæ, secundum illud

Ioan. 1. Vidimus enim quasi vnigenitum à Patre, plenum gratiæ & veritatis. Et hoc modo natura humana in Christo ignota & antiā non habuit.

Ad secundum dicendum, quod Christus dicitur non nouisse peccatum, quia nesciuit per experientiam, sicut autem per simplicem notitiam.

Ad tertium dicendum, quod loquitur ibi Propheta de scientia humana Christi. Dicit enim: Antequam sciat puer, scilicet secundum humanitatem, vocare patrem suum, scilicet, Ioseph (qui pater eius fuit putatiuus) & matrem suam, scilicet, Mariam auferetur fortitudo Damasceni. Quid non est sciintelligendum, quasi aliquando fuerit homo & hoc nesciuit: sed antequam sciat, id est, antequam fiat homo scientiam habens humanam, auferetur: vel ad literam, fortitudo Damasceni & spolia Samaria, per regem Assyriorum: vel spiritualiter, quia nondum natus, populum suum solā inuocatione saluabit, ut glossa Hieronimi ibi exponit. Augustinus tamen in sermone de Epiphania dicit, hoc esse completum in adoratione Magorum. Alii enim, Antequam per humanam carnem humana verba proferret, accepit virtutem Damasceni, scilicet, diuitias in quibus Damascenus presumebat: in diuitiis autem principatus auro desertur. Spolia vero Samaria idem ipsi erant, qui eam incolabant. Samaria namque pro idololatria ponitur, illic enim populus Israel auersus à Domino, ad idola colenda conuersus est. Hæc igitur prima spolia puer idololatriæ dominationi detraxit. Et secundum hoc intelligitur, antequam sciat, id est, antequam ostendat se scire.

Negat D. Thomas, materiam vero hanc satis superius disputauimus in quaest. 9.

ARTICVLVS IV.

Vtrum anima Christi fuerit passibilis.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod anima Christi non fuerit passibilis. Nihil enim patitur, nisi à fortiori, quia agens præstantius est patienti, ut patet per Augustinum 12. super Genesim ad litteram, & per Philosophum 3. de Anima. Sed nulla creatura fuit præstantior, quam anima Christi. Ergo anima Christi non potuit ab aliqua creatura pati, & ita non fuit passibilis: frustra enim in ea fuisset potentia patiendi, si a nullo pati potuisset.

2. Præterea, Tullius in libro de Tusculanis questionibus dicit, quod passionibus anime sunt quedam egritudines. Sed in anima Christi non fuit aliqua egritudo, nam egritudo anime sequitur peccatum, ut patet per illud Psalmi 40. Sana animam meam, quia peccauit tibi. Ergo in Christo non fuerunt anime passionibus.

3. Præterea, passionibus anime videntur idem esse cum somite peccati: vnde & Apostolus Rom. 7. vocat eas passionibus peccatorum. Sed in Christo non fuit somes peccati, ut supra quædictum est. Ergo videtur, quod non fuerint in eo anime passionibus: & ita anima Christi non fuit passibilis.

Sed contra est, quod in Psalmi 37. dicitur ex persona Christi. Repleta est malis anima mea, non quidem peccatis, sed bonis malis, id est, doloribus: ut glossa ibi exponit. Sic ergo anima Christi fuit passibilis.

Respondetur dicendum, quod animam in corpore constitutam dupliciter contingit pati. Vno modo passione corporali: alio modo passione animali. Passione quidem temporali patitur per corporis lationem. Cum enim anima sit forma corporis, consequens est, quod vnum sit esse anima & corporis: & ideo, corpore perturbato per aliquam corpoream passionem, necesse est, quod anima per accedens perturbetur, scilicet, quantum ad esse, quod habet in corpore.

Quia igitur corpus Christi fuit passibile & mortale (ut supra habitum est) necesse fuit, ut etiam eius anima hoc modo passibilis esset. Passione autem animali pati dicitur anima

92
3 dist. 17.
art. 1.2.3.

li 3 or. fi.
capi 21 in
princ.

Aug. ser. 4.
de epip. 10.
10.

q. 7. art. 9.
q. 6. art. 1.

Loco citato
to argu. pri.

anima secundum operationem, quæ vel est propria anima vel principalis est anima, quam corporis. Et quamvis, etiam secundum intelligere & sentire, dicatur hoc modo anima ali-

1. 2. g. 2. 1. ar.

2. 3.

Li. 14 c. 9.

partum ante

medum 10.

5.

Li. 14 c. 9.

partum ante

medum 10.

5.

sup. 16. in

Matth super

illud, Gopit

ingit. 10. 9.

li. 14 c. 9.

partum ante

medum 10.

5.

sup. 16. in

Matth super

illud, Gopit

ingit. 10. 9.

COMMENTARIUS.

DVobis modis potest anima dici passibilis. Vno modo secundum essentiam: alio modo secundum potentias: & quidem priori modo, naturaliter loquendo, anima non est passibilis, nisi quatenus forma corporis: & quatenus per alterationem eius separari ab eo potest, & a suo statu naturali immutari: & hanc vocavit D. Thom. passionem corporalem, de qua recte docet, animam Christi fuisse passibilem pro statu vite, quod nihil aliud est, quam dicere, corpus passibile in formasse. Posteriori autem modo scilicet, secundum potentias, dicitur anima passibilis passione animali, quatenus per affectionem doloris & tristitiae, & alios similes pati potest. Et hoc etiam modo docet D. Tho. in 2. part. articuli, animam Christi fuisse passibilem, quam denominationem magis proprie sumi dicit ab actibus appetitus sensitivi, quam voluntatis, quia illi proprie fiunt cum motione, & alteratione corporis, & ideo nomen passionis sibi proprie vendicant: quia vero huiusmodi passiones fuerunt in Christo omnino moderatae, & rationi subiectae, vt artic. 2. dicitur est, ideo addit D. Fr. Suarez Tom. 1.

A Thom. ex doctrina Hieronymi, non fuisse hos affectus in Christo per modum passionum, sed propassionum. Quam doctrinam statim in sequenti disputatione explicabimus, prior enim pars huius art. quæ ad passionem corporalem pertinet, nulla disputatione indiget, quia coincidit cum doctrina de corpore passibili Christi supra tractata: posterior ergo pars, quæ est de passione animali, fufius a nobis explicanda est.

DISPUTATIO XXXIV.

In tres Sectiones distributa.

De appetitu sensitivo, & perfectionibus, vel defectibus convenientibus animæ Christi ratione illius.

DE intellectu animæ Christi, & perfectionibus, vel defectibus eius, dictum late est supra, quæst. 9. & sequentibus, ubi obiter etiam de sensibus diximus id, quod sufficere visum est. De voluntate autem Christi agit D. Thom. infra, q. 18. quanquam de præcipuis eius perfectionibus supra dixit q. 7. & in art. 1. huius questionis ab illa exclusit primū & maximū defectum, vt visum est: sed de cæteris, quæ de voluntate supersunt, dicemus q. 18. ne D. Thomæ ordinem inuertamus. Solum ergo superest dicendum de appetitu sensitivo animæ Christi, eiusque actibus, vnde etiam constabit, quos defectus, media hac potentia, assumpserit.

SECTIO I.

An in Christo fuerit appetitus sensitivus, & actus eius.

DICO primo, esse in Christo Domino verum appetitum sensitivum. Ita supponit D. Thom. hic, & docet infra, q. 18. artic. 2. & reliqui Theologi in 3. dist. 17. & est defendendus certa de fide, quia, licet sub his terminis non sit in specie definita, tamen continetur in generalibus definitionibus Conciliorum, quibus assumpsisse Christum humanam naturam cum suis omnibus facultatibus traditur, quæ supra, q. 9. ostense sunt. Est autem vna ex his appetitus sensitivus, non quidem, vt hoc nomine intelligam qualitatem aliquam ab anima distinctam (hoc enim sub opinione est) sed proximam facultatem necessariam ad actus, seu affectiones sensibiles, & animales eliciendas: vnde etiam ex illis locis Scripturæ, in quibus hic actus tribuuntur Christo euidenter hæc veritas colligitur. Cuius ratio patet ex dictis, est enim hic appetitus de perfectione & integritate humanæ naturæ, qui etiam maxime necessarius fuit ad finem redemptionis, scilicet, vt pro nobis Christus pati posset.

Dico secundo, fuisse in Christo veros & proprios actus huius appetitus. Conclusio est æque certa, ac præcedens: testimonia vero, quibus probanda est, afferemus infra de singulis actibus in particulari disputantes. Ratione declaratur primò, quia potentia est propter actus, secus otiosa esset, præsertim, quando actus sunt immanentes, qui per se pertinent ad connaturalem individui perfectionem. Secundo, quia, vt dicebamus, isti actus fuerunt accommodatissimi ad finem redemptionis, & ad veritatem humanæ naturæ demonstrandam. Tertio, quia in Christo fuerunt actus sensuum externorum, & internorum, ergo & appetitus sensitivus. Quarto denique, quia voluntas Christi operabatur modo naturali, & accommodato animæ informanti corpus: est autem naturalis consensio inter huiusmodi facultates, vt voluntas excitare possit, & mouere appetitum ad similem seu proportionalem actum, & hic modus pertinet ad perfectionem humanæ operationis, & nihil habet indegens, vel Christo repugnans, ergo.

Dico tertio. Isti actus semper fuerunt in Christo ex consensione rationis, & voluntatis, quam nun-

D. Thom.

Appetitus sensitivus in Christo

Zz 2

quam